

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 22.3.2006
KOM(2006) 136 endelig

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET
OG DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG**

**GENNEMFØRELSE AF PARTNERSKABET FOR VÆKST OG BESKÆFTIGELSE:
AT GØRE EUROPA TIL ET EKSPERTISECENTER
FOR VIRKSOMHEDERNES SOCIALE ANSVAR**

MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET OG DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG

GENNEMFØRELSE AF PARTNERSKABET FOR VÆKST OG BESKÆFTIGELSE: AT GØRE EUROPA TIL ET EKSPERTISECENTER FOR VIRKSOMHEDERNES SOCIALE ANSVAR

1. INDLEDNING

Virksomhedernes sociale ansvar (VSA) er et koncept, hvor virksomhederne frivilligt integrerer sociale og miljømæssige hensyn i deres forretningsaktiviteter og i deres interaktion med deres interessenter¹. Det handler om, at virksomheder beslutter at gå langt videre end, hvad der minimum kræves ifølge lovgivningen og forpligtelser i forbindelse med kollektive overenskomster, for at opfylde samfundsmæssige behov. Gennem VSA kan virksomheder i alle størrelser i samarbejde med de berørte parter medvirke til at forene økonomiske, sociale og miljømæssige ambitioner. VSA er i sig selv blevet et begreb af voksende betydning, såvel globalt som i EU, og indgår i debatten om globalisering, konkurrenceevne og bæredygtighed. I Europa afspejler fremme af VSA behovet for at forsvare fælles værdier og øge solidaritets- og samhørighedsfølelsen.

Efter den kolde krigs ophør har markedsøkonomi været fremherskende i størstedelen af verden. Samtidig med, at dette har åbnet nye muligheder for erhvervslivet, skaber det også et tilsvarende behov for begrænsning og mobilisering fra erhvervslivets side for at opnå moderne demokratiske samfunds sociale stabilitet og velfærd. Endvidere står bedre lovgivning og fremme af iværksætterånd nu højt på den europæiske dagsorden, jf. Kommissionens årlige statusrapport om vækst og beskæftigelse, 2006². Kommissionen har forpligtet sig til at fremme den europæiske økonomis konkurrenceevne som led i det relancerede Lissabon-partnerskab for vækst og beskæftigelse. Til gengæld opfordrer den det europæiske erhvervsliv til offentligt at vise sit engagement i bæredygtig udvikling, økonomisk vækst og flere og bedre job og at øge sit engagement i VSA, herunder samarbejde med andre berørte parter. Europa har mere end nogensinde brug for aktive iværksættere, en positiv holdning til iværksætterkulturen og tillid og tiltro til erhvervslivet. Europa har brug for et offentligt klima, hvor iværksættere værdsættes ikke blot for at skabe god profit, men også for at yde et rimeligt bidrag til at løse visse samfundsproblemer.

Det er derfor Kommissionens ønske at gøre VSA mere politisk synligt, at anerkende, hvad europæiske virksomheder allerede gør på området, og at opfordre dem til at gøre mere. Da VSA grundlæggende handler om en frivillig indsats fra erhvervslivets side, risikerer en tilgang med øgede forpligtelser for og administrative krav til erhvervslivet at give bagslag og ville være i strid med princippet om bedre lovgivning. I anerkendelse af, at virksomhederne er hovedaktører i VSA, har Kommissionen besluttet, at den bedst kan nå sine mål ved et tættere samarbejde med europæisk erhvervsliv, og den giver derfor sin støtte til lanceringen af en europæisk alliance for VSA, et koncept, der bygger på bidrag fra den del af erhvervslivet, som bidrager til at fremme VSA. Alliancen er en åben alliance af europæiske virksomheder, som

¹ KOM(2001) 366 endelig.

² KOM(2006) 30 endelig.

virksomheder i alle størrelser opfordres til at give deres støtte. Det er en politisk overbygning på nye og eksisterende initiativer inden for VSA fra store virksomheders, SMV'ers og berørte parter side. Det er ikke et retsinstrument, og det skal ikke undertegnes af virksomhederne, Kommissionen eller nogen offentlig myndighed. Det er en politisk proces, der skal medvirke til at få de europæiske virksomheder til at acceptere VSA.

Opbakning til den nye alliance skal opfattes som et nøgleelement i et mere omfattende partnerskab, som Kommissionen ønsker at opbygge med alle berørte parter, der er inddraget i VSA. Kommissionen trækker i præsentationen af denne meddelelse på mange års offentlig debat og høring af alle berørte parter, især i forbindelse med EU-interessentforummet om VSA, som fremlagde sin endelige rapport i 2004. Kommissionen tillægger fortsat dialogen med og mellem alle berørte parter den største betydning og foreslår at genindkalde til møder i interessentforummet med jævne mellemrum med det formål løbende at følge udviklingen i VSA i EU.

2. VSA TIL STØTTE FOR BÆREDYGTIG VÆKST OG FLERE OG BEDRE JOB

Bæredygtig vækst og flere og bedre job er den dobbelte udfordring, som EU nu må tage op som svar på global konkurrence og en aldrende befolkning for at opretholde vores europæiske samfundsmodel, der bygger på lige muligheder, høj livskvalitet, social integration og et sundt miljø. Det er grunden til, at Kommissionen opfordrede til at sætte skub i Lissabon-dagsordenen ved at lancere et partnerskab for vækst og beskæftigelse i februar 2005 og forny sin strategi for bæredygtig udvikling i december 2005. Det er også grunden til, at man på det uformelle møde mellem stats- og regeringschefer på Hampton Court i oktober 2005 indkaldte innovative svar på konkurrenceudfordringen, samtidig med at de europæiske værdier forsvares.

Den reviderede Lissabon-strategi fremmer vækst og beskæftigelse på en måde, der er i fuld overensstemmelse med bæredygtig udvikling, som fortsat er EU's overordnede langsigtede mål. Virksomhederne er som drivkraft for økonomisk vækst, jobskabelse og innovation hovedaktører i forbindelse med gennemførelse af Lissabon-målene og målene om bæredygtig udvikling.

Europa har brug for, at virksomhederne gør det, de er bedst til: at levere varer og tjenester, der skaber en merværdi for samfundet, og at udvise iværksætterånd og kreativitet og skabe værdier og beskæftigelse. Europa har imidlertid ikke blot brug for et erhvervsliv, men for et socialt ansvarligt erhvervsliv, der påtager sig sin del af ansvaret for tilstandene i Europa. I sit bidrag til Rådets forårsmøde i marts 2005 erkendte Kommissionen, at VSA *"kan spille en væsentlig rolle og bidrage til bæredygtig udvikling og samtidig fremme Europas innovative potentiale og konkurrencedygtighed"*³. I Den Social- og Arbejdsmarkedspolitiske Dagsorden⁴ tilkendegav Kommissionen, at den i samarbejde med medlemsstater og de berørte parter ville fremkomme med initiativer med henblik på at fremme VSA's udvikling og gennemsigtighed. I revisionen af strategien for bæredygtig udvikling⁵ opfordrer Kommissionen *"virksomhedsledere og andre nøgleinteressenter i Europa til straks at gå ind i overvejelser med politiske ledere om, hvilke mellem- og langsigtede politikker der er behov for til*

³ KOM(2005) 24 endelig.

⁴ KOM(2005) 33 endelig.

⁵ KOM(2005) 658 endelig.

bæredygtighed, og foreslår, at virksomhederne går langt videre end, hvad der minimum kræves ifølge lovgivningen."

I marts 2005 understregede Det Europæiske Råd: *"For at tilskynde til investeringer og skabe en attraktiv ramme for virksomhederne og arbejdstagerne bør EU fuldføre det indre marked og etablere nogle gunstigere reguleringsmæssige rammer for virksomhederne, som på deres side bør udvikle deres sociale ansvar."* I de integrerede retningslinjer for vækst og beskæftigelse (2005-2008) anbefaler Rådet, at medlemsstaterne bør *"tilskynde til at udvikle virksomhedernes sociale ansvar."* Europa-Parlamentet har bidraget væsentligt til debatten om VSA, navnlig i sine beslutninger fra 2002⁶ og 2003⁷.

På den baggrund har Kommissionen gennemgået det arbejde, der er udført vedrørende VSA på EU-plan, for at bringe sin tilgang på linje med prioriteterne og arbejdsmetoderne i vækst- og beskæftigelsesstrategien. Kommissionen er af den opfattelse, at virksomhedernes potentiale kan og bør udnyttes bedre til støtte for en bæredygtig udvikling og vækst- og beskæftigelsesstrategien. Kommissionen opfordrer i overensstemmelse med ånden og de prioriterede områder i sin årlige statusrapport om vækst og beskæftigelse, 2006, europæiske virksomheder til at "sætte fuld fart fremad" og øge deres engagement i VSA. Dermed ønsker Kommissionen at skabe et mere gunstigt klima for alle aktører i VSA og sammen med alle berørte parter at undersøge, hvordan VSA kan bidrage til udviklingen af de europæiske samfund.

VSA-praksisser er ikke universalløsninger og kan ikke i sig selv forventes at skabe disse resultater. De erstatter ikke den offentlige politik, men kan bidrage til en række mål for den offentlige politik, som f.eks.:

- mere integrerede arbejdsmarkeder og en højere grad af social integration, da virksomhederne aktivt forsøger at rekruttere flere arbejdstagere fra dårligt stillede grupper
- investering i kompetenceudvikling, livslang læring og beskæftigelsesordninger, som der er behov for, hvis man vil forblive konkurrencedygtig i den globale videnøkonomi, og hvis man skal kunne hamle op med den erhvervsaktive befolknings aldring i Europa
- forbedringer inden for folkesundhed som følge af virksomhedernes frivillige initiativer på områder som f.eks. markedsføring og mærkning af fødevarer og ikke-toksiske stoffer
- bedre innovationsresultater, navnlig for så vidt angår innovationer, der er rettet mod samfundsproblemer, som følge af et mere intenst samspil med eksterne berørte parter og tilvejebringelse af et arbejdsklima, der er mere innovationsfremmende
- en mere rationel anvendelse af naturlige ressourcer og et lavt forureningsniveau, navnlig takket være investering i økoinnovation og frivillig anvendelse af miljøstyringssystemer og mærkning

⁶ P5_TA(2002)0278.

⁷ P5_TA(2003)0200.

- et mere positivt billede af erhvervslivet og iværksættere i samfundet, som i givet fald kan medvirke til at fremelske en mere positiv holdning til iværksætteri
- bedre overholdelse af menneskerettighederne, miljøbeskyttelse og grundlæggende arbejdsnormer, især i udviklingslande
- nedbringelse af fattigdommen og fremskridt i retning af millenium-udviklingsmålene.

3. AT GØRE EUROPA TIL ET EKSPERTISECENTER FOR VSA

Der er gjort store fremskridt inden for VSA, siden Rådet i Lissabon appellerede til virksomhedernes sociale ansvarsfølelse i marts 2000. En grønbog (2001)⁸, en meddelelse (2002)⁹ og oprettelsen af et EU-interessentforum om VSA (VSA-forum) udgjorde vigtige skridt i denne proces.

VSA-forummet førte repræsentanter for erhvervslivet, fagforeninger og civilsamfundet sammen, og Kommissionen fungerede som formidler. Kommissionen glæder sig over forummets arbejde og endelige rapport fra juni 2004 og er enig med de berørte parter i, at rapportens henstillinger, hvis de gennemføres fuldt ud af de relevante aktører, vil medvirke til at fremme VSA i Europa og globalt. Det lykkedes forummet at opnå en vis enighed blandt deltagerne, men det afslørede også betydelige meningsforskelle mellem berørte parter i og uden for erhvervslivet. Der er på grundlag af Kommissionens definition opstået en fælles europæisk forståelse af VSA som *et koncept, hvor virksomhederne frivilligt integrerer sociale og miljømæssige hensyn i deres forretningsaktiviteter og i deres interaktion med deres interessenter*. VSA-forummet bekræftede denne definition, da det undersøgte VSA's omfang og grænser nærmere. Forummet nåede også til enighed om behovet for yderligere oplysnings- og kompetenceopbygningsaktiviteter. Der var dog ikke enighed på områder, som f.eks. krav om virksomhedernes indberetningspligt eller behov for europæiske standarder for VSA.

Oplysning om, forståelse og accept af VSA er blevet bedre i de seneste år, delvis som følge af VSA-forummet og andre foranstaltninger, som støttes af Kommissionen. Samtidig har initiativer fra erhvervslivet og andre berørte parter været med til at fremme VSA-udviklingen i Europa og globalt. Den sociale dialog, navnlig på sektorplan, har været et effektivt middel til at fremme VSA-initiativer, og europæiske samarbejdsudvalg har også spillet en konstruktiv rolle i udviklingen af bedste praksis vedrørende VSA.

Ikke desto mindre bør de europæiske virksomheders accept, gennemførelse og strategiske integrering af VSA yderligere forbedres. De ansattes, deres repræsentanternes og deres fagforeningers rolle i udviklingen og gennemførelsen af VSA-praksisser bør yderligere styrkes. Eksterne berørte parter, herunder ngo'er, forbrugere og investorer, bør spille en vigtigere rolle i forbindelse med tilskyndelse til og belønning af ansvarlig forretningspraksis. Offentlige myndigheder på alle planer bør skabe øget sammenhæng i deres politikker til støtte for bæredygtig udvikling, økonomisk vækst og jobskabelse.

EU's langsigtede vision om velstand, solidaritet og sikkerhed skal også ses i et internationalt perspektiv. Kommissionen erkender forbindelsen imellem accept af VSA i EU og

⁸ KOM(2001) 366 endelig.

⁹ KOM(2002) 347 endelig.

internationalt og er af den opfattelse, at europæiske virksomheder bør opføre sig ansvarligt, uanset hvor de opererer, i overensstemmelse med europæiske værdier og internationalt anerkendte normer og standarder.

Kommissionen har gjort sig nogle overvejelser over, hvordan man bedst medvirker til at gøre Europa til et ekspertisecenter for VSA. Den har gennemgået VSA-forummets endelige rapport og de berørte parters synspunkter, som ikke afspejles i rapporten. Udfordringen har bestået i at finde en ny tilgang, som kan anspore flere virksomheder til at engagere sig i VSA, eftersom det er dem, der er hovedaktører på dette felt.

4. EN EUROPÆISK ALLIANCE FOR VSA

Kommissionen bakker derfor lanceringen af den europæiske alliance, som er beskrevet i bilaget til denne meddelelse, op. Alliancen er en politisk overbygning på nye og eksisterende initiativer inden for VSA fra store virksomheders, SMV'ers og berørte parters side.

Det drejer sig om en åben alliance, og europæiske virksomheder i alle størrelser opfordres til frivilligt at give udtryk for deres støtte. Det er ikke et retsinstrument, og det skal ikke undertegnes af virksomhederne, Kommissionen eller nogen offentlig myndighed. Der er ingen formelle krav til erklæring af støtte til alliancen, og Europa-Kommissionen vil ikke etablere en liste over virksomheder, som støtter den. Kommissionens bidrag til alliancen bliver yderligere fremme af VSA på linje med de punkter, der er nævnt i kapitel 5 i denne meddelelse. Dette medfører ingen nye økonomiske forpligtelser for Kommissionen.

Kommissionen forventer, at alliancen får en betydelig indvirkning på europæiske virksomheders holdning til VSA og på deres positive engagement i sociale og miljømæssige spørgsmål. Den bør føre til nye partnerskaber med og nye muligheder for berørte parter i deres bestræbelser på at fremme VSA og er derfor et redskab til at mobilisere europæiske virksomheders og deres berørte parters ressourcer og kapacitet. Europæisk erhvervslivs frivillige engagement i alliancen og Kommissionens rolle som støtte via politikker og instrumenter efter behov vil medvirke til udvikling af VSA i EU og i tredjelande. Alliancens resultater bør opfattes som et frivilligt bidrag fra erhvervslivets side til at nå målene for den relancerede Lissabon-strategi og den reviderede strategi for bæredygtig udvikling. Resultaterne vil imidlertid også afhænge af engagementet hos de berørte parter, der opfordres til at udnytte de muligheder, alliancen tilbyder, fuldt ud.

For at øge VSA-praksissers gennemsigtighed, synlighed og troværdighed opfordrer Kommissionen virksomheder, som støtter alliancen, til at gøre VSA-information tilgængelig for alle berørte parter, herunder for forbrugere, investorer og en bredere offentlighed. Især store virksomheder bør gøre en indsats for at præsentere VSA-strategier, -initiativer og resultaterne heraf eller bedste praksis på en måde, der er let tilgængelig for offentligheden. Derudover vil Kommissionen fortsat støtte berørte parter, når de udvikler deres kapacitet til at vurdere og evaluere VSA-praksisser.

Kommissionen erkender, at VSA ikke kommer til at blomstre uden aktiv støtte og konstruktiv kritik fra berørte parter uden for erhvervslivet. Kommissionens opbakning til alliancen erstatter ikke fortsat dialog med alle berørte parter. Kommissionen er stadig forpligtet til at fremme denne dialog, herunder gennem jævnlige møder i interessentforummet.

5. FORESLÅEDE FORANSTALTNINGER TIL FREMME AF YDERLIGERE ACCEPT AF VSA-PRAKSISSER

Kommissionen vil i sine bestræbelser på yderligere at fremme VSA fremhæve følgende aspekter:

- **Oplysningsaktiviteter og udveksling af bedste praksis.** Kommissionen vil fortsat gøre opmærksom på VSA og fremme udveksling af bedste praksis, i takt med at VSA udvikler sig, med hovedvægten lagt på SMV'er og medlemsstater, hvor VSA er et mindre kendt begreb, og i tiltrædelses- og kandidatlande. Det vil ske i udvidet partnerskab med erhvervslivet og alle relevante berørte parter, herunder nationale og regionale myndigheder. Kommissionen vil yderligere fremme frivillige miljøinstrumenter, som f.eks. miljøstyringssystemer og miljømærke. Andre initiativer for at gøre borgerne opmærksomme på sociale og miljømæssige spørgsmål og virkningen af deres forbrugs- og investeringsmønstre bliver også fremmet.
- **Støtte til interessentinitiativer.** At inddrage berørte parter øger VSA-initiativernes effektivitet, hvilket er grunden til, at Kommissionen ønsker at arrangere jævnlige evalueringsmøder i interessentforummet. For i højere grad at gøre opmærksom på VSA og øge VSA's troværdighed vil Kommissionen fortsat fremme og støtte berørte parters VSA-initiativer, herunder arbejdsmarkedsparters og ngo'ers initiativer, navnlig på sektorplan. Den europæiske platform for ernæring er et godt eksempel på initiativer af den art. Sektordialogudvalgene udgør også en vigtig mekanisme i så henseende.
- **Samarbejde med medlemsstaterne.** Der er bred enighed i Europa om definitionen af VSA, selvom arten af og karakteristikaene ved VSA varierer fra land til land og fra kultur til kultur. Endvidere har medlemsstaterne en bred vifte af instrumenter til deres rådighed til at fremme VSA. Samarbejde med medlemsstater og tiltrædelseslande, navnlig gennem gruppen af nationale repræsentanter for VSA på højt plan (Group of High-Level National Representatives on CSR), er derfor et vigtigt aspekt af Kommissionens VSA-politik. Internt i medlemsstaterne kan det regionale niveau være et passende niveau for foranstaltninger til støtte for VSA, især for så vidt angår SMV'er.
- **Forbrugeroplysning og gennemsigtighed.** Forbrugerne spiller en vigtig rolle, når det drejer sig om at skaffe incitamenter til ansvarlig produktion og ansvarlig forretningspraksis. De forventes at foretage kritiske valg og fremme gode produkter og gode virksomheder. I øjeblikket mangler forbrugerne klar information om de sociale og miljømæssige resultater af varer og tjenester, herunder information om forsyningskæden. Kommissionen vil høre alle relevante berørte parter og undersøge behovet for yderligere frivillige foranstaltninger for at nå målene om gennemsigtighed og information til forbrugerne, herunder om folkesundhedsspørgsmål.
- **Forskning.** Der er et behov for mere tværfaglig forskning i VSA, navnlig om: forbindelser på makro- og mesoniveau mellem VSA, konkurrenceevne og bæredygtig udvikling; hvor effektivt VSA er til at nå sociale og miljømæssige mål; og spørgsmål som f.eks. innovation, virksomhedsledelse, arbejdsmarkedsrelationer og forsyningskæden. Den måde, SMV'er praktiserer VSA på, er et vigtigt forskningsemne i sig selv, men bør også afspejle sig tilstrækkeligt i andre

VSA-forskningsområder. Endvidere fortjener processers, produkters og tjenesters livscyklus' sociale virkninger en nærmere undersøgelse. Kommissionen vil på grundlag af de fire VSA-forskningsprojekter, der finansieres under det sjette rammeprogram for forskning, undersøge mulighederne for at støtte yderligere forskning i VSA som led i det kommende syvende rammeprogram.

- **Almen uddannelse.** Hvis VSA skal blive en almindelig forretningspraksis, er der behov for, at kommende iværksættere, erhvervsledere, virksomhedsledere og medarbejdere har den rette viden og de rette kvalifikationer. VSA er også et emne for livslang læring. Kommissionen opfordrer handelshøjskoler, universiteter og andre uddannelsesinstitutioner til at inddrage VSA i uddannelser som tværgående fag, navnlig i uddannelsesplaner for kommende ledere og hovedfagsstuderende.
- **SMV'er.** Den samlede virkning af VSA, som det praktiseres af SMV'er, er kritisk, hvis VSA's potentiale til at bidrage til vækst og beskæftigelse og bæredygtig udvikling i Europa skal udnyttes fuldt ud. Kommissionen erkender, at der er behov for en særlig tilgang for at fremme VSA blandt SMV'er. En sådan tilgang kræver, at man i højere grad anerkender, hvad mange SMV'er allerede gør på VSA-området. Dette kræver også aktivt samarbejde fra almindelige SMV-formidlerorganisationers og –støttetjenesters side. Kommissionen vil fremme udveksling af erfaring om, hvordan man bedst tilskynder til VSA blandt SMV'er i Europa.
- **Den internationale dimension af VSA.** Kommissionen vil fortsat fremme VSA globalt med det formål at maksimere virksomhedernes bidrag til opnåelse af FN's millenium-udviklingsmål. ILO's trepartsprinciperklæring vedrørende multinationale virksomheder og socialpolitik (the ILO Tripartite Declaration of Principles concerning MNEs and Social Policy), OECD's retningslinjer for multinationale virksomheder (the OECD Guidelines for MNEs) og FN's Global Compact og andre referenceinstrumenter og initiativer udgør internationale benchmarks for ansvarlig forretningspraksis. Kommissionen har forpligtet sig til at fremme oplysning om og gennemførelse af disse instrumenter og vil samarbejde med regeringer og andre berørte parter for at øge effektiviteten.

Kommissionen vil fortsat indtage sin lederrolle og fremme høje miljøstandarder internationalt. Kommissionen ønsker at styrke den bæredygtige udviklingsdimension af bilaterale handelsforhandlinger og at fremme grundlæggende arbejdsnormer i bilaterale aftaler. Kommissionen vil tilskynde til inddragelse af bestemmelser til støtte for internationalt anerkendte VSA-instrumenter og vil søge at tage fat på VSA-spørgsmål i den bilaterale dialog mellem parterne. Kommissionen har også forpligtet sig til at anvende handelsincitamenten som middel til at fremme overholdelse af de grundlæggende internationale menneske-/arbejdstagerrettigheder, miljøbeskyttelse og forvaltningspraksis, navnlig gennem EU's nye præferenceordning, der trådte i kraft den 1. januar 2006. Kommissionen vil endvidere øge sit samarbejde med ILO for at fremme rimelige arbejdsvilkår, herunder gennem et pilotprojekt om handel og indikatorer for rimelige arbejdsvilkår i udviklingslande. Kommissionen vil desuden forelægge en meddelelse om rimelige arbejdsvilkår i løbet af 2006.

Kommissionen vil drøfte med partnerlande og relevante berørte parter, hvordan VSA fremmes som led i Cotonou-aftalen og den nye strategi for Afrika¹⁰, og vil foreslå, at dette spørgsmål drøftes på det EU-Afrika erhvervsforum, der bliver afholdt i efteråret 2006.

Kommissionen vil følge andre relevante internationale processer, som f.eks. indsatsen fra FN's særlige repræsentant for menneskerettigheder og multinationale virksomheder og andre erhvervsvirksomheder (the UN Special Representative on Human Rights and Transnational Corporations and Other Business Enterprises), en mulig udvikling af en vejledende ISO-standard om social ansvarlighed og sektorinitiativer som f.eks. Kimberley-processens certificeringsordning for uslebne diamanter.

6. KONKLUSION: BEHOV FOR ET PARTNERSKAB BLANDT ALLE BERØRTE PARTER

Kommissionen er af den faste overbevisning, at VSA har betydning for den enkelte EU-borger, eftersom VSA udgør et aspekt af den europæiske sociale model. VSA kan bidrage til bæredygtig udvikling og samtidig fremme Europas innovative potentiale og konkurrenceevne og derved også bidrage til beskæftigelsesordninger og jobskabelse. Yderligere fremme af VSA er væsentligt for det nye partnerskab for "vækst og beskæftigelse" og for gennemførelse af mål for bæredygtig udvikling. Kommissionen anmoder alle involverede parter om at deltage i gennemførelsen af dette ambitiøse nye initiativ. Kommissionen tilbyder nært partnerskab med medlemsstaterne, erhvervslivet (gennem den i bilaget beskrevne alliance) og alle involverede berørte parter for at gøre Europa til et ekspertisecenter for VSA, eftersom VSA afspejler EU's egne kerneværdier. Kommissionen vil revurdere VSA's udvikling i Europa om et år og følge drøftelserne i interessentforummet.

¹⁰ KOM(2005) 489 endelig.

BILAG

AT GØRE EUROPA TIL ET EKSPERTISECENTER FOR VIRKSOMHEDERNES SOCIALE ANSVAR

DEN EUROPÆISKE ALLIANCE FOR VSA

VSA ER AF BETYDNING FOR OS ALLE

Virksomhedernes sociale ansvar (VSA) er af betydning, fordi det afspejler kerneværdierne i det samfund, som vi ønsker at leve i. VSA er af betydning for enkeltvirksomheder, store som små, der gennem innovative produkter og tjenester, nye kvalifikationer og engagement fra de berørte parter side kan forbedre deres økonomiske, miljømæssige og sociale resultater på kort og langt sigt. VSA er af betydning for dem, der arbejder i og for virksomheder, hvor det kan medvirke til at skabe et mere lønsomt og inspirerende arbejdsklima. VSA er af betydning for dem, der køber af virksomheder, for forbrugere, hvis opmærksomhed i højere og højere grad er rettet mod de sociale og miljømæssige fordele ved de produkter og tjenester, de køber. VSA er af betydning for de lokalsamfund, hvor virksomhederne opererer, som ønsker at vide, at organisationerne deler deres værdier og hensyn. VSA er af betydning for investorer, som føler, at der er behov for at fremme ansvarlig forretningspraksis. VSA er af betydning for folk i andre dele af verden, som forventer, at europæisk baserede virksomheder opfører sig i overensstemmelse med europæiske og internationale værdier og principper. Og VSA er også af betydning for vore børn og kommende generationer, som forventer at leve i en verden, der respekterer mennesker og natur.

EN INDSATS FOR EN BÆREDYGTIG MARKEDSØKONOMI

Et stærkt engagement fra erhvervslivets side i VSA og en generelt støttende rolle fra offentlige myndigheders side til VSA er blevet af særlig betydning i de seneste 15 år, for så vidt angår VSA's bidrag til respekten for menneskerettighederne og retsstatsprincippet og demokratiets og markedsökonomiens bæredygtige funktion, det være sig på lokalt, nationalt, europæisk og globalt plan. For at blive en succesrig økonomisk model må markedsökonomien bygge på en række væsentlige forudsætninger: på den ene side effektive og sammenhængende love og bestemmelser; på den anden side selvbegrænsning og selvkontrol og et proaktivt klima af innovation og iværksætteri, retfærdighed og tillid: det er alt sammen nødvendige elementer, hvis man vil opnå høje niveauer af økonomisk succes, miljøbeskyttelse, social samhørighed og velfærd. I den forbindelse er ledende virksomheder i Europa i langt højere grad end tidligere i gang med en søge-, lære- og innovationsproces, for så vidt angår deres forvaltning, ledelse, dialog med de berørte parter og produktudvikling, hvorved virksomheds- og produktansvar gøres til en naturlig del af dagligdagens virksomhedspraksis og konkurrenceevne. Små virksomheder som drivkræfter for vækst og beskæftigelse i Europa har lige så meget at tilbyde som store virksomheder, når det drejer sig om virksomhedsansvar, selvom de ofte benytter en mere uformel og intuitiv tilgang til VSA. På baggrund af globaliseringen og de dermed forbundne strukturelle ændringer foretager virksomhederne disse skift i forventning om, at de andre berørte parter også engagerer sig og påtager sig deres del af risiciene og mulighederne ved ansvar og innovation. Dialog med de berørte parter hjælper virksomhederne med at forebygge og tage sig af sociale og miljømæssige problemer, som kan have indvirkning på konkurrenceevnen fremover.

EN EUROPÆISK ALLIANCE FOR VSA

I den forbindelse giver Europa-Kommissionen sin opbakning til de medlemmer af erhvervslivet, som er med til at lægge grunden til en europæisk alliance for VSA. Det er en åben alliance for virksomheder, der har samme ambition: at gøre Europa til et ekspertisecenter for VSA til støtte for en konkurrencedygtig og bæredygtig virksomheds- og markedsøkonomi. Det væsentlige ved dette initiativ er partnerskab. Partnerskabet bygger på enighed om, at prioriteterne i den europæiske strategi for vækst og beskæftigelse fuldt ud er svar på udfordringerne i en voksende global konkurrence, demografiske tendenser og en bæredygtig fremtid.

Iværksættelsen af denne strategi er af afgørende betydning for at sikre Europas bæredygtige vækst og den europæiske livsstil. Alliancen bygger på den opfattelse, at VSA kan bidrage til bæredygtig udvikling og samtidig fremme Europas innovative potentiale og konkurrenceevne og derved også bidrage til beskæftigelsesordninger og jobskabelse. Alliancen forsøger at fremme VSA som en erhvervsmulighed, der skaber "win-win" situationer for virksomhederne og samfundet, og erkender, at VSA er en frivillig erhvervstilgang, som afspejler, hvor forskelligartet europæisk erhvervsliv er. Virksomhederne er hovedaktører i VSA, men de offentlige myndigheder på lokalt, nationalt og europæisk plan indtager en støtterolle for at fremme VSA. Allianceinitiativet bygger på forudgående drøftelser med erhvervslivet og de berørte parter. Det bygger navnlig på erfaringerne fra det europæiske interessentforum om VSA, som er et større initiativ, der fremmes af Europa-Kommissionen. Forummet udgjorde en platform for europæiske repræsentanter for erhvervs-, arbejdsgiver-, fagforenings- og civilsamfundsorganisationer med det formål at indlede en innovativ lærings- og dialogproces og blive enige om henstillinger med henblik på yderligere og effektiv VSA-praksis. Alliancen vil også drage nytte af den europæiske kampagne for at fremme VSA blandt SMV'er og den brede vifte af andre erhvervs- og arbejdsgiverinitiativer. En anden drivkraft for denne alliance er den europæiske køreplan for erhvervslivet om VSA – 2010, hvori ledende virksomheder og erhvervsnetværk har opstillet deres vision og prioriteter for en konkurrencedygtig og bæredygtig virksomhed set ud fra et europæisk perspektiv.

Alliancen udgør også partnernes grundlag for at fremme VSA i fremtiden. Den er bygget op omkring følgende tre aktivitetsområder:

- at øge kendskabet til og viden om VSA og rapportere om de opnåede resultater
- at bistå med at gennemføre mainstreaming af VSA og udvikle åbne samarbejdskoalitioner
- at sikre et gunstigt klima for VSA.

AT ØGE KENDSKABET TIL OG VIDEN OM VSA

Alliancen vil undersøge og støtte kreative måder at udveksle og udbrede bedste VSA-praksis, initiativer og redskaber på for at gøre dem relevante for selvstændige erhvervsdrivende, politiske ledere, forbrugere, investorer og et bredere publikum på alle niveauer i EU og i tredjelande. Der vil blive lagt særlig vægt på at fremme VSA blandt virksomheder i alle størrelser på en måde, der er mere i overensstemmelse med dagens og morgendagens realiteter og udfordringer.

Alliancen bekræfter, at der på grundlag af eksisterende initiativer er behov for yderligere at fremme tværfaglig forskning i VSA på EU-plan, navnlig VSA's indvirkning på konkurrenceevne og bæredygtig udvikling. I den forbindelse er et tættere samarbejde med universiteter og videnskabelige eksperter og løbende dialog og samarbejde med civilsamfundet af afgørende betydning.

Et vigtigt bidrag til EU's kommende konkurrenceevne og bæredygtighed vil afhænge af, hvorvidt uddannelse kommer til at indtage en væsentlig rolle i VSA-dagsordenen. Alliancen vil tilskynde til integrering af VSA og bæredygtig udviklingsrelaterede emner i traditionelle kurser, i uddannelsesplaner for kommende ledere og hovedfagsstuderende, i lederuddannelse og på andre uddannelsesinstitutioner.

AT BISTÅ MED AT GENNEMFØRE MAINSTREAMING AF VSA OG UDVIKLE ÅBNE SAMARBEJDSKOALITIONER

I betragtning af, hvor bredspektret VSA er, og hvor forskelligartet det europæiske og internationale erhvervslandskab er, har alliancens partnere fastlagt en række prioriterede indsatsområder:

- at fremme innovation og iværksætteri i bæredygtige teknologier, varer og tjenester, som opfylder samfundsbehov
- at bistå SMV'er med at blomstre og gro:
- ved at hjælpe virksomheder med at integrere sociale og miljømæssige betragtninger i deres erhvervsaktiviteter, navnlig dem i forsyningskæden
- ved at forbedre og udvikle beskæftigelsesevnen
- ved at reagere bedre på forskelligartethed og den udfordring, som lige muligheder udgør, i betragtning af de demografiske ændringer sideløbende med den europæiske befolknings hurtige aldring
- ved at forbedre arbejdsvilkårene, også i samarbejde med forsyningskæden
- ved at foretage innovationer på miljøområdet med særlig fokus på at integrere økoeffektivitet og energibesparelser i processen med fremstilling af varer og tjenester
- ved at udvikle proaktiv dialog og engagement i forhold til alle relevante berørte parter
- ved yderligere at tage fat på gennemsigtigheds- og kommunikationsudfordringen for at gøre virksomheders og organisationers ikke-finansielle resultater mere forståelige for alle berørte parter og bedre integreret i deres finansielle resultater
- ved uden for EU's grænser at operere på samme socialt og miljømæssigt ansvarlige måde som virksomheder i EU.

Man vil tage fat på disse prioriterede områder ved "åbne samarbejdskoalitioner", der samler interesserede virksomheder, som er parat til at tackle disse spørgsmål på "laboratoriemøder" for at undersøge og udvikle fælles operationelle projekter i partnerskab med relevante eksperter og berørte parter og med opbakning fra Europa-Kommissionen.

AT SIKRE ET GUNSTIGT KLIMA FOR VSA

Med den nye europæiske strategi for vækst og beskæftigelse og gennem dens initiativ for bedre lovgivning har Europa-Kommissionen og EU-medlemsstaterne forpligtet sig til at etablere og fremme et erhvervsvenligt klima, hvor iværksættere og virksomheder kan blomstre og gro.

Derudover vil Europa-Kommissionen intensivere sin politik for at fremme virksomheders frivillige og innovative VSA-bestræbelser ved at fremme god praksis og udbredelse heraf i et nært partnerskab med erhvervslivet og alle relevante berørte parter og nationale myndigheder. Det vil den gøre ved også at være konsistent på tværs af politikområder og i givet fald integrere fremme af VSA. Alliancens partnere vil, for at deres fælles foretagende skal lykkes, drage nytte af lignende alliancer på nationalt plan og være til inspiration og støtte for lignende initiativer i lande, hvor der er interesse herfor. Alliancen støtter afholdelsen af evalueringsmøder med alle berørte parter fra 2006 for at gøre status over, hvilken udvikling der er sket i forbindelse med henstillingerne fra interessentforummet om VSA, og andre tendenser, udviklinger og innovationer i VSA.

KONKLUSIONER OG NÆSTE SKRIDT

Engagement, gensidig tillid og dialog er afgørende for, om alliancen bliver en succes. Alliancen bliver, hvad dens partnere yder inden for de aftalte initiativer og prioriterede områder. Partnerne er enige om, at alliancen, for så vidt angår koordinering og kommunikation, bygger på eksisterende erhvervsstrukturer, der anvendes aktivt på VSA-området. Alliancens partnere er enige om at gøre status gennem møder på højt plan og at orientere om alliancens resultater i forbindelse med den europæiske strategi for vækst og beskæftigelse.

Tiden er kommet til at gøre Europa til et ekspertisecenter for VSA. Alliancen er oprettet til det formål.